

ELS VERSOS DE PEPE AYMERICH

*ELS VERSOS
DE
PEPE AYMERICH*

Edita: Grup d'Estudis Històrics Fallers

Montatge i maquetació: Santiago Ríos Guinot

Selecció de texts: Francisco Ventura Fonfría

Il·lustracions: Joaquín Ortells Vernia

Col·laboren: Magnífic Ajuntament de Burriana
Regidoria de Festes i Falles
CASER, Cía. de Seguros (CENTECO, correduría)
Gabinete Inmobiliario, Rafael Arribas Abella

Imprimix: Gràfiques Ventura, s.l.

CS - D.L.- 283 -2006

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, ja siga electrònic, mecànic, per fotocòpia, per registre o per altres mètodes, sense el permís previ i per escrit de l'editor.

ÍNDEX

	Pàgina
<i>Pròleg</i>	9
<i>Biografia</i>	11
<i>Poesia costumista</i>	15
<i>Poesia íntima</i>	33
<i>Cants a Burriana</i>	53
<i>Poesia de l'esperit</i>	61
<i>El mon de la falla</i>	67

PRÒLEG

Des d'un primer moment, ens vàrem plantejar la possibilitat de recopilar l'obra poètica de Pepe Aymerich, nostre president. Una reunió en Paco Ventura, amb motiu de l'homenatge a José Pascual Ibáñez "Pepet", per el Rotary Club de Burriana, en casa de Pepe, va ser l'espurna que va encendre el castell, al descobrir la quantitat desordenada de material literari que atresoraven els calaixos del seu despatx, del pis del port.

El temps i una injusta malaltia, varen tombar el projecte emportant-se la vida d'una ment privilegià, d'un home inquiet, observador, crític, sensible, sentimental i sobre totes les coses, humà. Tota la gent que l'hem conegut, podem donar fe de que Pepe ha segut un bon home.

En una primera fase de classificar i escorcollar papers, on vàrem participar tots els membres del Grup d'Estudis Històrics Fallers, Paco i el que subscriu prenguérem el compromís de conformar un projecte que donaria a conèixer l'obra de Aymerich.

Hem dividit esta recopilació que sense ser completa és suficientment extensa, en cinc blocs o parts: Poesia costumista, Poesia íntima, Cants a Burriana, Poesia de l'esperit y El mon de la falla.

També hem volgut respectar la llengua valenciana que parlava l'autor, plena de col·loquialismes i castellanismes, com se expressa habitualment la gent del carrer, encara que al ser tan autodidacta en este aspecte, en moments de la seua existència, li va portar més d'un disgust, en algú que altre lletraferit conegut.

Trobarà el lector, alguna que altra paraula que no apareix en ningú vocabulari. Son paraules inventades per Pepe, fruit de la seua imaginació, inspirades en el llenguatge professional que també deuen formar part de la nostra cultura popular.

Sabem que pot haver més material, escampat per sa casa, amics, companys o “vesten tu a saber per a on”. Mentre “picava” els textos en l’ordinador, parlava mentalment en Pepe per a que me il·luminara a entendre la seua cal·ligrafia, de vegades indesxifrabla i li he dit que si apareix més obra escrita, en “servilletes” de paper, retalls de diari, receptes, fulles de bloc de fil d’aram, reclams publicitaris, etc..., cabrà la possibilitat d’intentar fer una segona recopilació.

Una recomanació. Esta és un obra per a llegir-la poc a poc, com un llibre d’oracions que descansa en la “mesita” de nit i que abans de anar a dormir se li pega una ulladeta. És un compendi de saborosa rebosteria que seria lamentable devorar-la d’una far-tà. Si ho fan així, m’ho agrairan.

SANTIAGO RÍOS

BIOGRAFIA

José Aymerich Tormo, naix a la ciutat de Burriana el 12 de març de 1925, en el carrer Lepanto. Fill de Pedro Pascual i de Francisca "La Huerta". Sa mare tenia una tendeta d'Ultramarins al mateix carrer on vivien, on la gent del barri adquiria un afamat codonyat i les gustoses sardines de bota d'Illa Cristina, de la província de Huelva.

Era el més menut de la família. Quan a la guerra civil, anava a l'escola del Baró y va ser un dels xiquets que col·laborà en la construcció del mapa d'Espanya, existent en el col·legi de la Consolació.

Després passa al col·legi dels Carmelites, on el "Padre Alberto" li fa descobrir el món de les lletres, fent-lo participar en els reconeguts Betlems vivents dels frares. Ja de més fadrí, cursa el batxiller en Castelló, en l'institut Francesc Ribalta, al que acudia tots els dies amb la bicicleta. Posteriorment marxaria a Barcelona, on cursaria els estudis de A.T.S. que el convertirien en estimat "puntxador".

En 1950 es casa en Victòria Martínez Figuerola, en la que té tres fills: José Pedro, Óscar i Victòria.

Treballa professionalment en el Grau de Castelló, en l'empresa E.R.T. (la Fertiberia), en la Seguretat Social (el seguro), en la consulta del carrer Mare de Déu dels Àngels i repartint injeccions per els llars del poble. Ell dia que era una de les persones que més coneixia a la gent de Burriana, "per darrere".

Coneix a José Pascual Ibáñez, al que bateja com a "Pepet", per la seua tendresa i comença a fer les crítiques de les seues falles i les de altres artistes fallers, per amistat i compromisos en amics, artistes, comissions i presidents.

Atemorit davant d'un micro, com ell tantes vegades confessava, eren altres veus les que llegien els seus versos. Així l'acte del 50é aniversari de les falles de Burriana que en estes planes reproduïm era obra d'ell, mes no era la seua veu.

Persona activa en el mon cultural de l'època , participa en la revista Buris-Ana, en les velades poètiques tantes vegades enyorades per ell de "Mar y huerto" y en actes d'exaltació a les falles i a les falleres, sent mantenidor de Maria Fenollosa, Reina Fallera Major de Burriana a l'any 1989. Comparteix coneixements i poesia en Joaquim Urios "L'alcalde", Batiste Tejedó "El reinet", Pepe Calpe, Vicente Monsonis "El poeta", Roberto Roselló, Vicent Cardet y en l'admirat Pepe Esteve. També connecta en altres poetes més joves que son de la seua admiració, especialment en Juan Gumbau Palmer, Manolo Ríos Monsonís i en José Fèlix Escudero Pitarch.

En 1989, Rafael Arribas constitueix el GRUP D'ESTUDIS HISTÒRICS FALLERS del que forma part immediatament. Després, el 9 de novembre de 1992, quan es converteix legalment el GRUP en associació cultural, estatutàriament serà el primer President, complint el càrrec fins al darrer moment..

El 20 d'abril de 1996, el seu amic Pepe Esteve Patuel, en el saló social de la Caixa Sant Josep en el Pla, li presenta el llibre "Burriana en sus fallas - Tomo I", de 1928 a 1936, del que es l'autor del text. Obra que demostra el seu poder narratiu i el saber representar els coneixements adquirits, durant la seua dilatada vida fallera.

Decebut perquè són les falles una festa desagraïda, cau en una penosa malaltia que segons paraules d'ell, se li va emportar allò més apreciava, l'escriptura.

Finalment ens va deixar, per poder raonar en sa mare i el seu fill, el 4 d'octubre de l'any 2004. De segur, Déu el té en la glòria.

Yobri 1989

POESIA COSTUMISTA

CANT A L'OLLA

Oh plat humil destinat
a calmar les corregudes
dels budells del desgraciat !.
Calmes, si, traïdor com Judes,
deixant-lo més afamat.

Oh conjunt de vitamines
que naden en caldo brut
i no son més que pamplines,
producte del nap que put
i de bledes i albergínies.

Garreta de bacó vell
de Matussalén germà
que tens cona d'aparell
i t'adorna una enrramà
d'all porro i ravanell.

Oh carn de gos derinclit
de cos acordeonat
i de burro malferit
que ben destrossa has parat
a l'olla com embotit !.

Oli de marques pudent,
marca "El caraviner"
que espès, roïn i coent,
engrasses el brut caldero,
clàssic ara entre la gent.

Del motor que du el lligó
ets tu la gasolina;
el gasogen, el carbó
que tomba a pas de berlina
la terra en bona saó.

Cumplix la teua missió
olleta de carabassa,
ja que ets la solució
pa no acabar sense traça,
com el pollastre Moró.

JOANITIN

Diumenge. Deu del matí.
 Missa Major.
 El gregorià de l'Asperges
 ressona per entre les covarxes
 gòtiques.
 Sona buit.
 Hi ha poca gent.
 Senyor, tingueu pietat!
 El temps, l'època ho porta.
 Tan sols uns quants;
 quatre gats,
 canten ara; canten ací
 "Glòria a Déu a dalt del Cel..."
 Ompli de goig
 tots els racons de l'església
 el festiu guirigall
 de les campanes del rogle.
 Se pobla d'àngels la Missa Major.
 Renova el miracle,
 diumenge a diumenge,
 el tendre miracle
 que proclama el fet
 de que mai no falte
 per a rodar el rogle
 qui sempre en el poble
 segueix sent xiquet:

Els altres, nosaltres,
 els qui amb orgull estem
 sencers i complerts,
 ens girem d'espatlles
 al Déu que ens ha fet.
 I es una criatura
 de cervell desfet,
 qui per un miracle
 d'Aquell que els sap fer
 fa que rode el rogle...
 Per a baixar els àngels,
 per a quan Déu se posa
 en el blanc redolinet
 i, des d'allí, beneeix...
 Diumenge a diumenge
 si plou com si neva,
 allí en la Parròquia,
 allí està el xiquet...

1971

APOLOGIA DEL LLANTERNER

*"Llanterner...!
S'apanyen calderes,
Calderons,
Tota classe de llauna i porcelana."
"Adobar cossis i llibrells...!"*

...Com cuc de seda.
De fum els brins de plata
son fogueret segregant,
d'ací cap enllà;
d'enllà cap ací,
ambulant...
Teixint itineraris
dintre del capell urbà,
tomba i gira.
Va i ve
desenrotllant son quefer,
a ritme de processó,
hieràtic, lo llanterner.

Litúrgic bamboletjant
el incenser del seu pot,
reclam al Deu de la sort
pregonant lo que fa entona.
Sort que es troba en que una dona
portant-li un cossi o llibrell,
directa vaja a que ell,
l'hi l'adobe o requinquille...
Cirurgia expert en panderos.!
Traumatòleg de perols.!

Com ahir, encara trona
ton pregó en els meus oïts.
Rebota en "off" dins de mi,
ton reclam, ta canturela...
"Adobar cossis i llibrells...!"

Nostàlgic, esperançat,
va mon desig a cercar-te.
Vol mític en lo rastell,
sentat com abans trobar-te.
Mes... ton pregó es cançó muda
que sols canta el pensament.

Travesses de fil d'aram
creuant el ceràmic test,
marcant camins ja no veig.
El tren de l'ús, ja no corre
per cassoles i llibrells.
Del temps que passa, no es mida
el pèndul de ton foguer.
El plàstic, el "duralix",
invasors del llar domèstic
on lo test abans fon rei,
un camí gastats, se tiren.

Se tiren com te tiraren
ells a tu, bon llanterner.

En un mon de despilfarro
on ja no s'apanya res;
que tantes coses se trenquen
que a tapar tants forats te,
trobe a faltar la presència,
el quefer del llanterner.

L'esperit està fent aigua;
badocats tots els perols,
no se cou ni Pau ni Be.
El que no suma, s'en ix...
I en lo pairal edifici
s'obrin cada vegada més,
"snobístiques" goteres
que ofeguen de mil maneres
les ganes de fer ú res.

Les formes, desintegrades,
no tenen marges concrets.
Trencada està la vidriola.
Plena d'arnes la consciència...
L'honra, bon llanterner,
quants forats que tapar té !

I quant més treball tenies,
te'n anares, llanterner.
Sort que de nit veig encès
en el cel el teu foguer.

Borriana, Maig 1973.

LES DOS

El paisatge, es un forn
baix les flames que en l'estiu
escampa el sol tot arreu
fent suar el test de la botija.
Plorant les dos de la vesprà,
se queixa el poble allà lluny.
Poblat d'eixams està el silenci;
obri els ulls l'ombra en la figuera
i pren el bany el sol en el sequiol.

Damunt la taula,
baix el parany,
ensanguinat i a llesques,
- despull gastronòmic -
un mon d'Alger.
Cluix l'hamaca
plegant de la siesta l'esquelet,
i en ample despereig la vesprà abraça,
tornant al tall espavilat Tonet.

LA PISCINA

Quan el Rei Pepet manava,
ja se volia ací fer
pa vore si se nadava
una obra que al mon sanser
li fera caure la bava.
Per al plaer i pa el rec
se projectà una piscina:
A passat el temps, i dec
dir que en Santa Cristina
sempre nadavem en sec.

VELES AL VENT

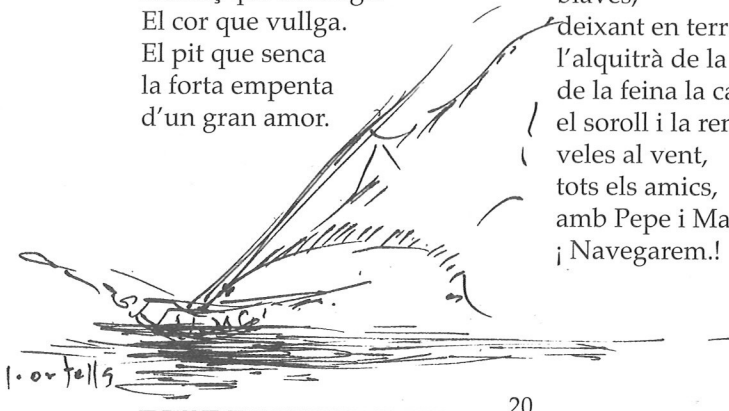
Poema dedicat a l'amic Font de Mora, en el bateig del "BURIS-ANA".

Per els camins de la mar,
escriurà el barco,
veles al vent,
el nom d'un poble.
L'argent de sa estela,
creuarà marinera
el llom de les aigües blaves...

Rumbo sempre al pur voler,
proa a l'il·lusió,
navegarà junt a Pepe
tot lo noble i lo sincer.
En terra se quedarà,
lo lleig, lo greu, lo dolent.
L'interès que contamina
i la paraula que ofèn.
Sols cabrà en el "BURIS-ANA",
l'amistat, la germanor.
La ma que ajude.
El braç que sostinga.
El cor que vullga.
El pit que senca
la forta empenta
d'un gran amor.

Veles al vent,
per els camins de les aigües
blaves,
deixant en terra
l'alquitrà de la pena,
de la feina la cadena
el soroll i la remor,
veles al vent,
tots els amics,
amb Pepe i Mari...
¡ Navegarem.!

PESICS I CUSQUERELLES

Que manar es servir, no hi a qui ho discutisca. Tant es aixina
, que, al que no val, se diu d'ell que no servix.

El secret del viure, està en el conviure. Per a conviure, no hi a
dubte que s'ha de viure, deixant viure.

Lo que podríem dir defectes d'uns, serien si se pogueren
trasplantar, virtuts en uns altres.

Heus ací el miracle de l'Ajuntament!

Compensa el tacanyo, al massa lliberal.

El més poregós, al més llençat.

Front al Quixote que no xafa terra, s'alça el Sancho pràctic en
excés.

Cuidar eixa diversitat, es avançar fins l'afectivitat, en
l'unitat.

Cal, pues, pa conseguir eixe ideal, que cadascú siga fidel a ell
mateix, siguent com es.

De la lliure expressió, sorgirà el contrast de pareixers. De la
ma del tal contrast, vindrà l'acèrt.

L'absència de caràcter en els components de la Corporació
que acaba, no haguera fet possible la crítica que el meu humor els
dedica, en reconeixement a lo que més mal o més bé s'haiga pogut fer,
dins d'una personalitat pròpia, sols alentà o frenà per un esperit de
servici a Borriana.

Vaiguen a tots i a cadascú d'ells, els versos que en bona fe, la
meua mala llet els dedica.

Siga d'esquerra o de dreta.
Tinga o no tinga averia,
gran mestre en fer la punyeta,
s'ha proposat Montoyeta
que anem tots com tren per via.

Als sofrits municipals,
els té dins d'un cul de got.
Se carrega als conseljals,
ompli'l tràfic de senyals,
i no fot, a qui no pot.

Quant d'ell lliure el poble estiga,
li farà al ex-ponent,
en conter d'un monument,
una lapida que diga:
Prohibit l'aparcament.!

De secretario venido
un palentino hace poco,
aunque del cielo ha caido,
un sector lo ha recibido
como que ha venido el coco.

Vino... y vino a demostrar,
de un refrán el dicho vano,
de que en plán de trabajar,
si por mucho madrugar
amanece más temprano.

El funcionario fervor,
pide implorante al "señor":
"Pa" morir, ¡En la camita!
Intercede ¡Santa Rita,
¡Ven más tarde, Salvador.!

Somou Pepe com qui més
lo crític del meu ingeni,
i em descarregue del pes
diguent lo que pense que es,
a qui tan cagat t'el geni.

Deixar parlar a la gent,
no es virtut que distinguixca
a qui alcalde es i gerent;
i si per ser mut s'entén
tot aquell que no glapixca,
permetiu que definixca
de "Mutua" a l'Ajuntament.

Recordant sa trajectòria,
dengú dirà que es un sant:
De sons xillits fent memòria,
quan tard passe a ser història,
Pepe "El bròfec" li diran.

Chillida, ho ha demostrat:
Quan el càrrec d'ell se salde,
en la poltrona assentat,
"sin responsabilidad",
se pot ser segon alcalde.

Avisant al llanterner
per a quan s'ixca al carrer
dur lo pit condecorat,
no més falta ser templat
i saber fer el paper,
de fi, entès i educat.

Qui té llengua de senill
pa enviar a fer la mà,
quan d'errar corre perill,
suau com oli de setrill,
diu que l'alcalde no està.

Andivina, andivinalla:
Com al front està qui més,
més garramo que tots es,
si de cremar els dinés
es tracta sempre en la falla.?

D. Cicuta convençut,
de fer passar per l'embut,
s'acredita com arpella.
No serà per traure el suc,
que bé el trau d'altra mamella.

Tècnic en l'escorrentia,
fes que afluixe un poc Senyor!
De falles inquisidor,
no es vana la profecia
de que assoles algun dia
se quede "L'ESCORREDOR."

El mires i no te traça.
Mes, si te fixes voràs,
que mai fa porra quant caça:
A Vicent li ve de raça
ser del poble mandamàs.

Qui en l'orquestra forma trio,
titular es de repuesto.
Qui per pels va entrar al puesto,
la partida a "iguals" té el tío
xuant al mig i en el resto.

De l'estol municipal,
resulta el més alcaldable.
No sé si val, o no val.
A lo millor, sols fa mal
contar el aigua potable.

Maria Amelia que et diré?
A fuer de cavaller,
atacar-te no me ve.
Mes... com fer sang sols jo sé,
“aunque sea un alfiler,
también hoy te clavaré.”

Que has fet, boveta, que has fet?
Hem pots dir tu pa que manes?
Per no fer valdre ton dret,
seguixen en mala llet
mamant altres sangrantanes.

Quina Secció Femenina!
Que pena, Senyor, que pena!
Com, a bon vi de Requena,
més de ú en lo teu s'anima
i tu sempre tant serena.

Pel terç sindical ixqué,
Batiste de consetjal.
Ell es pregunta: Pa què?
No se porta entre tres bé
la cosa municipal.?

Tota pena si prospera,
lo que diu de quan en quan,
però... no se desespera;!
mentres porte la bandera,
que vaiguen fent. Ja cauran.

Quan triunfe el sentit comú,
tindrà la vara segura.
Això si no'l fot algú;
que quant més amic es ú,
més te tira a la basura.

El temps no passa pa Ximo.
Si es llest, no tant com creu,
es dels travessos arrimo
i en més d'un bollo se veu,
tant per barra, com per lleu.

D'impossibles advocat,
pa solventar expedients,
es tant re-espavilat,
que quant lo que es just defens,
te se tira i tu no ho sens.

Que l'alcalde s'acalora?
Quan vullga li passarà!
Si un patatús no l'acora,
ja se jo qui estrenarà
la nova depuradora!!!

No es pot dir que no fa "Reig",
ja que cumplix com un Pepe.
Si bé en ell rés s'ha vist lleig,
observant lo que fa veig
que el metge sap més que Lepe.

No s'el vorà entrar a pèl,
mai de cara a una qüestió,
ja que li ve de repèl,
ser ell el que trenque el gel
qui en la traca es boletó.

Segons l'ambient del cotarro,
gela o calfa la sessió.
Quan estacat està el carro,
opina i "Sant s'acabo."
No fa prou força Navarro
posant el roda balcó.?

De tot fa discurs parlant
i sempre diu lo que sent:
Però... parla clar, Julián!
No vingues sempre fotén
i vés donant la corrent,
al menos de quant en quant.

No vullc esvararme gens
ja que peix gros principal,
millor si de cara el tens.
No serà ja general
Dins del consell de la "CENS".?

Que tant és i tant pesa
i a Madrid sempre està anant,
que es eficaç, diu l'entesa
gent que es passa treballant,
tot el temps en que Julián
no treballa pa l'empresa.

Fallero, culturaliste
i alguns ratets punxaor,
fent-se el tòfol i el despiste,
trau de la funda del xiste
el punyal del bon humor.

Si pa conèixer a ú
s'ha de vore lo que fa,
dins la ponència que du,
en escoles fa i desfà,
sinse dir rés a dengú.

Es dels peluts, avaliste.
més corca que un berbiquí;
i arramblant, es tant artiste,
que del pressupost "l'alpiste",
diu arpella: Tot pa mi.!

A BATISTE RÍOS MARTÍNEZ

Va estudiar economia...
i a ser comerciant va i prova.
Paix que siga l'altre dia!
El meu record... el fet troba,
com a qui es noticia nova;
que tot en Batiste cap,
lo que val i lo que sap.
Son els camins del Senyor!
Arribant a Senador,
per que més trencar-se el cap.?

A PEPE ESTEVE PATUEL

A les muses del Parnàs,
per Pepe els vaig preguntar.
Me digueren, que es un cas!
Que es pa posar-se a plorar!
Si vullguera treballar...
- la més esmussà es planyia -
Pepe Esteve tot poesia
trobaria satisfet
lo que busca en el trinquet
i li falta en l'alcaldia.

A EMILIO CHERMA SOLER

El home de forts contrastes,
conflictiu i ambivalent,
al que hi ha que fer-li el tast
per a vore d'on ve el vent .
O t'ataca i te mampren,
o "germà" la sang te dona.
Passa de serdo a persona
este "pallasso" de metge
que quan està be jo envetje
i quan bort, tant me si dona.

A MANUEL USO MULET

El destí – que es el que mana –
per obra de sort o atzar
a qui li donà la gana
mos fa nàixer a Borriana
a l'ombra del campanar.
Mes... pa poder figurar
en el pòdium o l'altar
que per falles monta "El Vilo"
es precís suar el quilo
i en el poble destacar.

A JUAN CANÓS SAFONT

Fet en els "Tallers Arcot"
seguint d'U.C.D. l'encàrrec,
cara de son i bigot,
li han penjat d'alcalde el càrrec,
en Borriana a un bon xicot.
El pel blanc de cavil·lar
no te de segur Canós,
ja que se fa aconsellar:
En l'ofici de manar
ell i Tarancón... ¡ "fan-dos"!

CANVIS EN ELS ENTERROS

Comenta la gent... que es erro!
Que no se on arribarem!
Pa que cal anar d'enterro
si com xatarra de ferro
al "desguace" mon anaem.?

Els capellans, ells s'apanyen;
res te que vore el client:
Ni el Poble, ni el Mossèn,
ni el dolor nos acompanyen,
ni tampoc el sentiment.

A este pas arribarem,
ja que a casa no ve el cura,
a fer el enterrament
traent el mort a la basura:
i... que vinga l'Ajuntament.!

MARICONAES

¡ No te digo lo que hay!
per tindre la veu finita
sempre s'ha dit mariquita
al que avui anomenen "gay".

M'arriesgaré que sone a xola
citar el profètic fet
de que a un mariconet
ja li dien "Gay de Lola".

Ma que te collons la cossa!
pues en gran perill estic
que tenint verge la rossa
algú em diga "Gay-merich".

REQUIEM PER "EL FRUTERO"

Ombra de un ésser que ja no hi era,
t'hi en has anat. !

Arbre caigut,
fa temps anava
fen llenya en tu la mala sort.

Tu.

Que els millors bolquers portares.

Tu.

Cap i nord;

ànima i veu del comerç per el que al cim
del mon va pujar Borriana.

Un dia de Juny.

Mil nou-cents setanta cinc,
deixà en postrer sospir
d'alenyar la cafetera.

De cos present,
estàs mort de vergonya
en la taüt del Pla.

Les tasses ja buides,
encara t'hi vetllen
del marbre a l'entorn,
uns pocs que encà esperen
del Mercat Comú.

De la teua mort,
tot just si indiferent
s'ha enterat el poble.
En el carrer Sant Vicent,
ploreu columnes
llàgrimes de taronges.
Calladament.

Sense responsos ni gent;
sense que a Deu ni al dimoni,
dengú l'encomanara.

Ha mort un passat.!

Cercle Fruter del meu poble.!

"Requiescat in pace."

Amen.!

POESIA INTIMA

SOLO SUS OJOS

La niña es un no fue.
Un no será.
Algo que siendo,
no es nada.
Pálido cirio que arde
con fuego de fiebre.
Un junco que doblan
pesadas las horas.
Volcán de latidos;
Tormenta de ritmos
que agitan un pecho
muy frágil.

Solo sus ojos...
Tan solo sus ojos
del no ser se escapan,
parpadeando inquietos
jugando a la comba,
saltando traviesos.
Solo sus ojos
reflejan el paso
de las nubes blancas.
De la luz que dora
su vivir, ¡ Ilusión vana!
Luz que la fragua del sol
va posando en su ventana.

EVOCACIÓN

De nuevo ha vuelto
a lucir el sol esta mañana
asaetada en su silencio
por el piar de otros pájaros.
Hacia apriscos de infinito,
viajero por el azul,
va un rebaño de nubes
flotando sobre el paisaje.

Erizadas por la brisa,
tiemblan en el naranjal
nuevas hojas perladas de rocío.
Todo lo parece
y nada es lo mismo.
Nunca lo fue,
desde aquella otra mañana
en la que las nubes,
pretendiendo enjugar
con su algodón el mar,
no pudieron secarlo.

Triste mañana.
El sol, cesó de competir
con el oro de sus cabellos:
Fusilando al cielo,
gemía el viento alcanzado
por un piquete de mástiles.
Como gaviotas pasmadas
en recortado vuelo,
al aire las campanas,
doblaron en funeral.

ESPAÑA CANTÓ

España cantó.
Todavía canta con mi voz morena.
España tan blanca
tan moreno yo.

Hondos sentimientos
de hispánico acento
de mi voz salieron
vibrando en canción.
Cuando grita el alma
y el ritmo acelera
nuestro corazón,
que bien si se expresa
lo que ellos nos dicen
en buen español.

España cantó.
Todavía canta la blanca canción
con la voz morena
que a mí Dios me dio.

EXPERIENCIA

Soñé grandes victorias
con la esperanza
y al perder me culparon
por mi ignorancia.
Estudie ciencia
y ahora temo derrotas
por la experiencia
y luego ufana
nos dice que mejora
la vida humana.
Si nos quita los sueños
de la esperanza
y de amargos desvelos
deja conciencia.
¡Maldita ciencia
que ha cambiado esperanza
por experiencia. !

VIEJO VERDE

Frío viajero por el trauma de mi
cuerpo,
fluye exiguo el caudal de mi
sangre.
Me llevaste muy lejos, ambición!
Que mal me aconsejaste vanidad!
No me abandones amor!
Recogeré las cenizas
de mi quemada existencia.
Recompondré los fragmentos
de mi rota salud.
Acumularé avaro
el calor disperso por mis huesos
y amasaré las hojas secas de mi
tiempo.
Al balcón de mi cara
he sacado,
para que asomen,
los rojos geranios
de un rubor adolescente.
Quédate amor!

DE LA NOCHE

De la noche,
apenas si queda ya
una vaga sensación
de angustia.
Quemada
una etapa del vivir,
cubrió de hollín
mi mente clara.
Entre este fuego,
la tala
que mutila a la ilusión
a golpes de hacha.

En mi tenaz,
onírico crisol,
funde mi esperanza
impulsos nuevos.
El día y la noche
la luz
y las tinieblas,
ortos y ocasos
son también del alma.
En mis noches
de decepción,
siembran sueños
semillas de mañanas.

A UN VIEJO AMIGO

En el origen de nuestra unión,
no hubo vínculo carnal,
ni fisiología,
ni suciedad,
ni intereses mezquinos
que manchasen la transparencia
de nuestras almas gemelas.

Un aglutinante de juventud;
un azar sincrónico,
promovió la simbiosis
de nuestros espíritus
íntimamente soldados
por el fuego de la amistad.

Allanando disyuntivas
con otros afectos;
superada la envidia y la deslealtad,
trenzando paralelismos,
atamos nuestros destinos
con nudos de fidelidad,
incapaces de ser aflojados
en el tiempo por el tiempo.

Epicentro de espontaneidad,
para una amistad como la nuestra
sin ritos ni liturgias
ni firmas ni contratos,
sobraría, aunque la promulgasen,
cualquier ley de divorcio.

ENCUENTRO

Déjame recorrer
con manos temblorosas
milímetro a milímetro
tu piel;
explorar los íntimos recovecos
de tu morbidez;
Ascender
por las turgentes colinas
de tus pechos
para resbalar
sobre la nieve de tus muslos,
sorteando en acariciante "slalom"
el erizado obstáculo
de tu breve vello,
electrizado de preludios sensoriales.

Al galope y al ritmo
que imponga desbocado el corazón
respirando en los tímpanos
toques de arrebató.
Encendiendo fuegos
en las jugosas fresas
de los lóbulos
de tus orejas,
multiplicado en chiribitas
fluyentes de deseo,
desde la oscura,
insondable profundidad
de los lagos de tus ojos
velados de somnolencias.

Demos paso para que se fusionen
los huracanes que agitan
en turbulencia tormentosa
nuestros pechos
y que las blancas palomas
que aletean locuelas en el tuyo,
revuelen rozando leves
el cráter de mis labios
tostados de suspiros.
Montará mi cuerpo ingrátido
el potro del tuyo,
y, a rienda suelta,
en frenética cabalgada de ritmos
compartiremos el violento choque del orgasmo
en la pequeña muerte del amor.

“ PÓNGALE PIE A ESTA FOTO “

Primer premio del concurso “ Mediterráneo “. 1975

¿Qué acelerado proceso forzó el destino
para que un rostro nuevo refleje tragedia?
¿Qué avatares imprimieron en la infantil mirada,
ese lejano, perdido mirar al horizonte
sin horizontes?
Producto de un dilatado, absurdo fratricidio,
sin designación cardinal, hay en el cielo otro Vietnam.
Estrellas ya, integran sus hermanos otra galaxia.
Lágrimas de almendra.
Perdido su oriente, no llora un bebé:
¡Se desangra un alma!

DESENCANTO

I Premio de Poesía " Mediterráneo " 1981

Nacer

Nauta por el viscoso río de la vida,
feto implantado en oscuro claustro,
vine a madurar para el mundo
en un acre, escatológico, medio
de sangre y amnios.
Mis ojos entelados,
se resistieron a abrirse
a la luz de aquel verano.
Entre golpes y contrastes de calor y frío
nací como se nace:
¡Llorando!
Las tostadas corolas de unos pechos,
rozando la avidéz de mis labios,
me hicieron ingresar en la vida,
entre holandas y talcos,
un día de julio de mil novecientos treinta y seis.

Crecer

Dicen..., que es la harina
leche no fluyente
que nos ofrece el trigo
hecho tetas de pan.
Que..., pese a cromatismos ideológicos
y de piel,
somos los hombres hermanos.
Que..., es la sangre caudal circulante
de relaciones y afectos.

Que..., es la ley expresión de justicia.
La guerra me destetó sin pan,
me tiñó de un color diferente al de otros hermanos,
desparramó la sangre de unos y de otros
en frentes y tapias
y me desveló la injusticia de dos "justicias"
regidas por una misma ley,
¡la del más fuerte!.

Reproducirse

El viento soplaba siempre en la misma dirección.
La luz, incidiendo sobre las cosas
desde el mismo ángulo,
restaba volúmenes y dimensión a la apreciación.
Tamizado el pedrisco de las tormentas
que se originaban en otras geografías,
nos reproducimos vegetantes
en medio de una calma chicha que se confundía con la paz.
Cuando el jardinero de aquel artificio
quedó enterrado con vocación de semilla
en el fondo del valle,
los árboles de aquel seto vivo
empezamos a contemplarnos
individualmente y colectivamente adultos,
dueños de nuestro futuro destino.

Morir

El vendaval azota arrasador el seto.
Sus desgajadas ramas
se implantan en libres esquejes
en la tierra que no cesa de regar la sangre,
ni de abonar el odio.

En el otoño sin frutos, siento frío.
Las urnas de la esperanza
ven caer, congeladas, las hojas de los días.
En la vieja plaza
se ofrece el reiterado espectáculo
del toro conducido por el engaño
a morir al hilo de las tablas,
folklóricamente entre mierda y sangre.

PAISATGE

En orgásmica tremolor d'onades,
gità en l'horitzó, la mar s'arrissa.
Mascles vaixells,
la bolquen ventre a ventre
allà en les aigües blaves.

L'aigua, desflorà
tiny el nupcial llit
en banc de albes i vespraes.
Plora esquitxs l'onà furiosa
feta bromera en la platja abandonà.

Tirant de fum negres glopaes,
amants d'un rato,
indiferents s'en van els barcos
a perdres poc a poc
en l'infinit.

1987

CONDECORADO DE SOL

Condecorado de sol
 en la guerra de la tormenta
 vuelve el buen tiempo
 triunfante bajo el arco iris.
 Vencido en las cumbres
 tendido en el horizonte
 yace el invierno cubierto
 por un sudario de nieves.
 Lloran lluviosas su infortunio
 entre cendales y brumas
 las enlutadas nubes
 que blancos pétalos
 vertieron en su esplendor.

La tierra, es en los charcos
 un firmamento multiplicado;
 un campo de ojos azules
 de pestañas verdes.
 Que bueno enjaular en versos
 los paréntesis fugaces
 que abren y cierran golondrinas
 dando sentido a los espacios;
 Cazar para el papel pautado
 las melodías que componen
 gorriones y jilgueros hechos notas
 en pentagramas de cables.
 Difuminar lejanías con vahos
 y a punta de rayos de sol
 llenar de color
 el extenso lienzo del mundo.

Nunca cabrá
 en el ritmo de unos versos,
 el lento milagro
 del capullo abierto en flor.
 No son cárcel las notas
 para cantos de aves
 rumores de aguas
 y oreos de brisas.
 En la paleta de mi retina
 no cabe la eclosión de colores.
 El arte, jamás podrá
 hacer de mi un creador.

DE MÍ A TI

El mundo, ya estaba hecho
cuando tu llegaste.
¿ Bien.? ¿ Mal.? ¡ Mundo.!
Me dices que no te gusta,
Que heredaste una chapuza.
Tu verdad, es corta
para medir La Verdad.
Hasta a los más sabios
se les quedó corta la medida.
La verdad absoluta,
esa que tu precipitado juicio
cree haber aprehendido,
es a través de otra óptica
cuando se descubre.

Todo, en la vida, es relativo.
La parcialidad,
informa nuestras verdades.
Todo está condicionado a todo:
Tu carácter,
al juguete que tuviste.
Tu saber,
a ese padre y a esa madre
que hoy tachas de retrógrados
y adocenados.
Tu,
producto de un molde,
de unas estructuras,
un ser más o menos libre
según el dinero que en ti se invirtió,
según la educación,
acertada o equivocada,
con que se te haya marcado.

No el cumplimiento
de tu paternal deseo,
si una lógica consecuencia.
Prolongación y a la vez ruptura
del cordón umbilical.
Individualización de un ser
que estrena vida propia,
y que reacciona violento y contestatario,
místico o alucinado
entre los decorados siempre cambiantes
del gran teatro del mundo.

A MI HIJO JOSE PEDRO

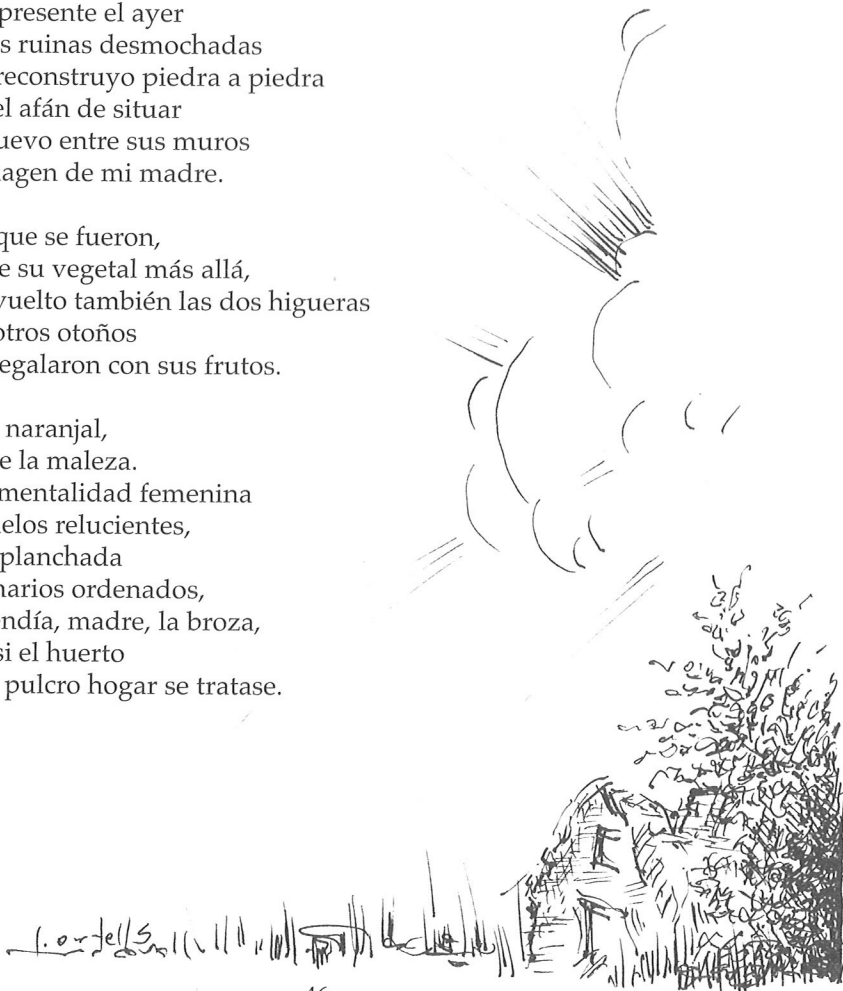
No puede, no.
No puede tu muerte hacer
que dejes de vivir en mi.
Vivirás mientras aquí,
quede de tu padre un soplo.
Compartirás mi vivir,
no a mi lado, sino en mi.
Desde mis ojos verás
a tu mundo ya sin ti
que al verme te mirará.
- Es todo su hijo – dirá.
Dirá y estará en lo cierto.
Porque tuviste el acierto
de ser un trasunto fiel
de quien eres hoy con él
muy después de haberte muerto.

EL CIELO DE MI MADRE

Hoy, he vuelto a la alquería.
Allí, en el silencio,
está presente el ayer
en las ruinas desmochadas
que reconstruyo piedra a piedra
con el afán de situar
de nuevo entre sus muros
la imagen de mi madre.

Aunque se fueron,
desde su vegetal más allá,
han vuelto también las dos higueras
que otros otoños
nos regalaron con sus frutos.

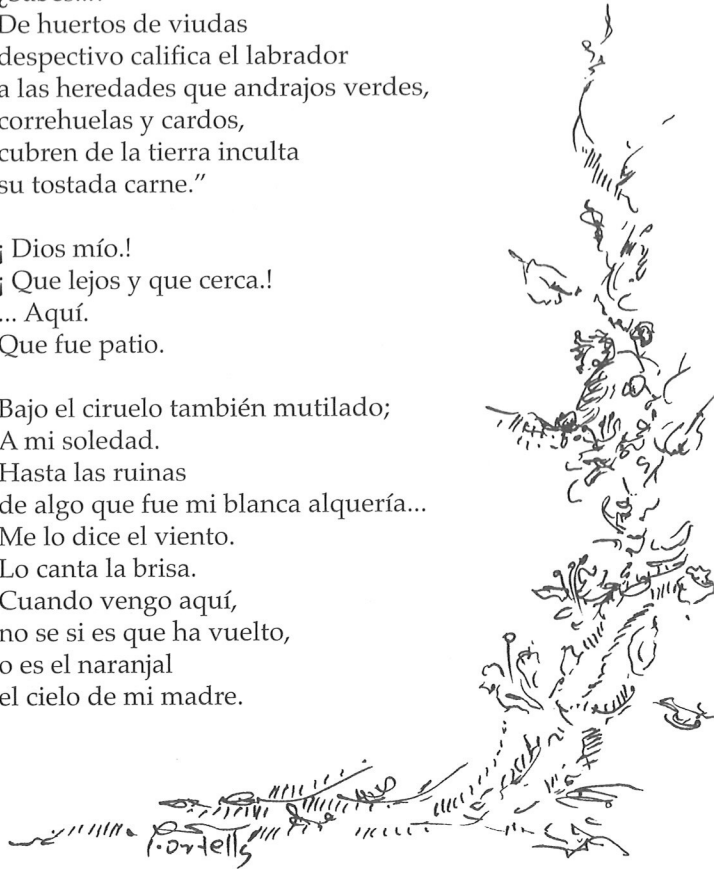
En el naranjal,
cunde la maleza.
A tu mentalidad femenina
de suelos relucientes,
ropa planchada
y armarios ordenados,
le ofendía, madre, la broza,
cual si el huerto
de tu pulcro hogar se tratase.

“- Ven, hijo, ayúdame.
Que no pregone el huerto con su desaliño
la falta de tu padre.
¿Sabes...?
De huertos de viudas
despectivo califica el labrador
a las heredades que andrajos verdes,
correhuelas y cardos,
cubren de la tierra inculta
su tostada carne.”

¡ Dios mío!
¡ Que lejos y que cerca!
... Aquí.
Que fue patio.

Bajo el ciruelo también mutilado;
A mi soledad.
Hasta las ruinas
de algo que fue mi blanca alquería...
Me lo dice el viento.
Lo canta la brisa.
Cuando vengo aquí,
no se si es que ha vuelto,
o es el naranjal
el cielo de mi madre.

MI BARCA ESPERA

Tranquilas las aguas
que agitó el vivir con turbulencia.
Calmados los vientos
que el azar desató con furia intensa
en el horizonte de nuestro universo pequeño,
sentimos día a día
cada vez el ocaso más cercano.
Desde nuestra alma fluyentes
corren por el cuerpo ríos
de pasadas emociones,
de recuerdos y de olvidos.
Separados ya del tronco
nuevos árboles los hijos,
no son bosque con nosotros;
que les salieron retoños
y orillan otros caminos.
Anclados en nuestra soledad
aureolada de gaviotas,
camino de la nada y hacia el todo,
convergen con la tuya
allá en la eternidad,
mi barca espera.

POEMA DE LES DOS ESPANYES

I 1936

El terratrèmol,
clavilla la terra parda
on germans sembren
rosers de fil d'aram.

Reguen plors
el blat que tomba
el huracà a banda i banda.

No hi son prou els núvols,
per a torcar
la sang de l'ocàs.

De la terra revolta,
rotxa i groga
- sang i blat -
brota en la victòria
de nou una bandera.

II 1939

Campanes i "Te Deums"
- llorer de triumpf -
marcial desfilen
somniaut imperis
uns espanyols.

En llargues files
- misèria i polls -
fan cap a França
plens de nostàlgia,
uns espanyols.

III 1976

Sona fosc,
mes, encà s'ou
lluny el terratrèmol
que obrí cràters a la terra.

La sang,
bull retinguda
en l'hivernader.

Nous vents,
trencant estan
els vidres de l'artifici.

Per tot arreu,
un fred de futur,
gela la pell arriassà
de les dos Espanyes.

23 F

Tricornio, bigot i estrelles;
Guardia civil, militar,
fatxes fins les entreteles,
Tejero va secuestrar
al Congrés fent-lo callar.

Tot va ser en un moment;
un prompte, un mal pensament.
Un colp a la democràcia
que sols va tindre de gràcia
deixar mut al parlament.

LO QUE ME MANTÉ

Quan de nit del tot se fa,
un alba nova,
jo espere.!

Sempre en mig de la tronà,
que escampe prompte,
jo espere.!

Prop fent camí se farà,
el lluny si a camine,
espere.!

Per molta febra que tinga,
malalt, la salut
espere.!

Si de mi saber no vols,
com jo te vullc tant...
Espere.!!!

MADURESA

*"Cuanta razón tenían aquellos perros
que en una noche cruda y fría de invierno,
comentaban:*

- ¡Hace una noche, de hombres!!"

Trontollós em deixa
a colps i espentes
ancorat el desengany.
Riu avall. A la deriva.
Ple de tarquim,
passiu per la corrent
me veig surant.
El sol que il·luminava
lo ple migdia d'altres temps,
me fa vore com els braços
eixuts per a l'esforç
els tinc ja sems.

Fugint la lluita,
espere en l'escalafó
que un colp de sort
del remolí me traga
i de la corrent m'eleve,
essent com soc.
Paper que vola.
Fusta que sura.
Algo que mort
semblar procura
que viu que rema i que braceja.
Materia que corrou
rovell d'enveja
i aigua fa en eixe toll
on a ú sempre li toca,
"ballar amb la més lletja".

Abans d'açò,
- Que lluny me sembla.! -
Era lliure pardalet
que en espais amples ratjava,
que per tot arreu trobava
aire, llum, goig i alegria.
En aigües pures bevia.
En nits de lluna somniava.
A flor d'ànima mostrava,
a pel, mon pur sentiment.
Era noble. Era sincer.
Era llançat i valent.
Era jove i ja soc vell.

Home !.
Quin vocable més pudent !.
Home !.
Numero correlatiu
en la llista d'altres homes.
Microbi d'una postema
que infectant-ho tot s'exten.
Ser que te fe en el notari,
fe que es compra i que se ven..
Que de fotre te esperança.
Que caritatiu se sent
quan li convé o li acomoda.
Algo fals i inconsistent.
Penell que capgira el vent.
Ser jove ma maduresa,
voldria pa no ser gent.!

CANTS A BURRIANA

MEDINA ALHADRA

En Llevant, baix la sombrilla blavenca
d'un cel que al sol d'Espanya acapara,
perfuma l'atzar la costera llenca
que Deu de verdor permanent sembrara,
pensant en fer la terra borrianenca.

Al mig del verd negrenc que els arbres formen
en apretat tapís d'exuberància,
relluïssen brots d'atzar que en blanc adornen
el terme esplendorós ple de fragància,
en els ocells cantant s'en van i tornen.

S'agrunsa l'humit i tibio oratge
que les onaes esclafant-se mouen,
i se doblen les puntes del ramatge
al pes dels dorats poms que se remouen,
mostrant sa roja pell suant aiguatge.

Com nota de color i d'alegria
per dalt del arbolat ple de taronges,
se veuen passejar a ple migdia
núvols de cotó en pel, tous com esponges,
donant-li un bes a la teulà de l'alcria.

En eixe marc de vegetació esplendent
que alfombra en el terme un extens rogle,
se alça garbosa la mole imponent
del campanar, orgull i joia del poble,
que el te com un pare de tota sa gent.

Glatís dins de son cor de pedra i ciment
el bronze sonor a cops de badall
i festa, enterro, o d'aigua un augment,
senyalen campanes armant guirigall,
mentre... tots en rises o en plors esclatem.

Destaquen rumboses del alt caseriu
les torres dels frares clavant-se en l'espai,
i naix en la verda voreta del riu
l'ermita votiva del Pare Sant Blai,
que es del borrianenc malalt, de salut niu.

Apunten els núvols febrils fumerals
d'indústries que donen son cult al treball,
i en or convertixen els fruits naturals
els fills d'este poble marcant sempre el tall,
en tots els congressos de fins comercials.

D'esta gleva de terra valenciana
broten talents d'indiscutida glòria,
que van creixent baix la calor huertana
de son amor, per a reblir sa història
de noms tan grans, com el del gran Viciàna.

De bisbes pàtria i d'artistes cuna ,
i de dones guapes prolífic planter,
Borriana, l'antiga ciutat moruna,
fèrtil sembra la llaor de son valer
en el solc dels progrés i la fortuna.

CEL I AIGUA

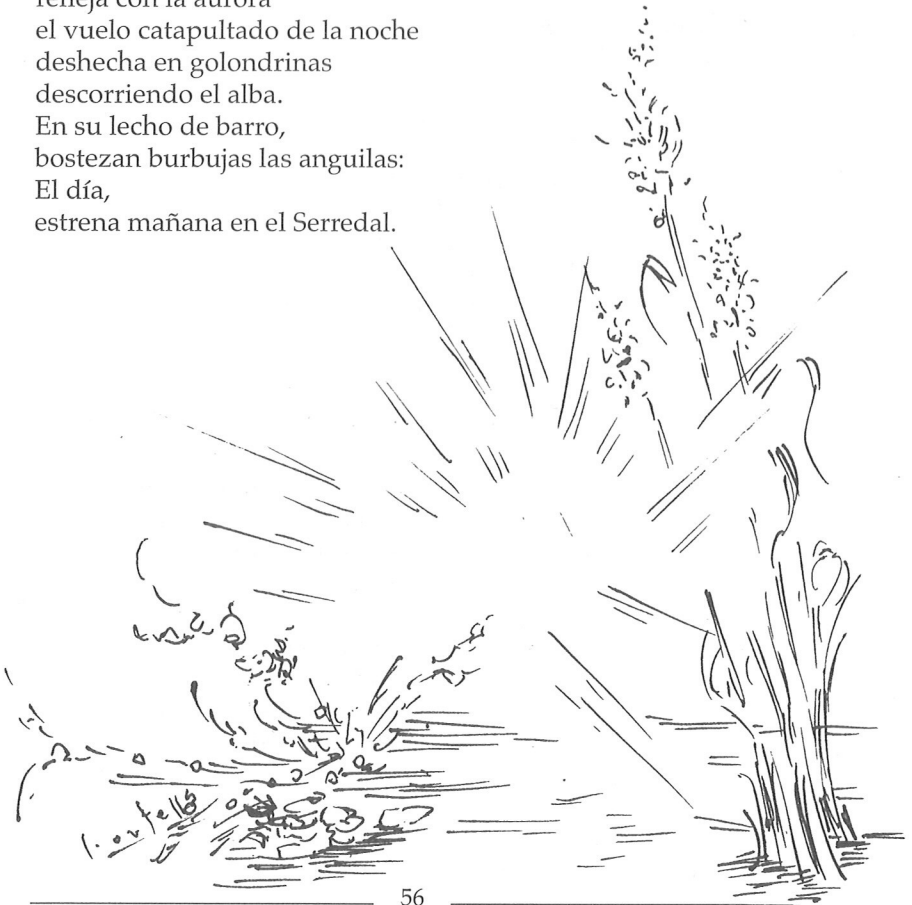
Entre el cel i l'aigua:
joguet de dos immensitats,
desplega el meu velero
son blanc mocadoret,
diguent-li adéu a la costa.
Esgarrant l'espai;
obrint parèntesis de silenci,
creuen les gaviotes en el port
l'espai fusellat de mástils
extés sobre la mar morta.

Sembrà d'interrogants,
en la cresta de les onaes,
a fora, està la mar viva.
En net contrast
en la blavor carnosa
de l'aigua que cerco
el tot arreu del nostre entorn,
obri el sol en la mar,
camí de l'horitzó
una ampla ruta adoquinà
de parpalleijos de plata.

Mitad pardal mitad ballena
juga el barco en el vent
i acaricia l'aigua:
mentre, allà lluny
esvaïda per les boires
es desfà la costa
en flecos de cement,
en el xoc..., embarassaes
queden les veles pel vent.

AMANECER EN EL SERREDAL

Un orfeón de ranas,
agota el último croar
de su nocturno concierto.
En las, cada vez más, dilatadas pausas,
se oye un silencio repleto
de corcheas de mosquitos.
La turbia pupila de la ciénaga
refleja con la aurora
el vuelo catapultado de la noche
deshecha en golondrinas
descorriendo el alba.
En su lecho de barro,
bostezan burbujas las anguilas:
El día,
estrena mañana en el Serredal.

A BURRIANA

A Burriana,
ya no le basta
el azahar como promesa.
No son sus ansias de cosecha
reflejo tan solo
de riqueza material.
Huérfana de hijos
que la hagan crecer,
en la historia del futuro,
ya no sabría ella estar.

La herencia legada,
obliga al afán.
Estrenando juventud
en su paso por la vida,
generación de adalides
mil novecientos ochenta,
soldados del progreso,
ellos y ellas
en el tajo están.

Largo es el camino
y hay que empezar ya,
no existe la meta
que es fin caminar.
Otros al camino
prestos al relevo
más tarde saldrán.
¡ Juventud ochenta!
¡ Pronto a trabajar!
La historia que espera
te habrá de juzgar.

PRIMAVERA

La neu i els freds,
ja no tenen força,
per a saltar la barrera
de Penyagolosa.
El vent que en Març
agrana les ultimes gelors,
ve a festejar les falles.
Ploricant aigües mil,
entra Abril
fent bon onar en els arbres
de la nova llenya
els tendres brots.
Se pobla el taronger
de galàxies d'atzar.

Estrel.la a estrel.la,
cau en la terra
el blanc "confetti" de la festa
que en els arbres dona la primavera,
anunciant la nova collita
En alguns horts,
encara estan els fruits encesos
de tardanes varietats,
mantenint la flama
de la temporà que s'en fuig.
Un exercit d'eixams
posa remors de mel
en la luxúria vegetal del terme.

ESTIU

Els núvols baixen l'hort.
La terra es un espill.
Un altre cel, fa alpinisme
per cordilleres de gleves
i cims de tarrossos.
Es multiplica el sol,
a cavall de la bromera
que avança en la regà
posant collars de brillants
en el coll de les soques.
Com marcians carregats
en els ovnis de la pròpia costra
fugen els caragols
deixant estels de plata
en les pestanyes de la sèquia.

La taronja, es encara
loteria verda
d'una sort a créixer.
Calor i aigua,
fan que la terra prenyà
pose sol en el fruit.
Bola a bola
resa l'aferraç
a ull el verd rosari
misteri a misteri
volent-se salvar
el llaurador i el comerciant.

POESIA DE L'ESPERIT

HE DEJADO EN EL CAMINO...

He dejado en el camino
la manada y su pastor.
Yo no balo en el aprisco
con otros al mismo son.
Inmerso en la noche oscura
-tormentas de la razón-
oigo devolver al eco
mi solitaria oración:
"Ya solo, por el camino
pretendo hallarte Señor."
"Hacia Ti, solo me guían
la estrella, el ave y la flor."
Oveja descarriada
todos me dicen que soy.

Si no siguiendo al rebaño
más en mí siento al Pastor,
perdida mi fe en los hombres.
¿Me alejo o me acerco a Dios.?

NAVIDADES TRISTES

Y dicen...

¡ Que es fiesta.!

¡ La mayor fiesta del año.!

Ancha es la geografía
y distante está el hogar:
si la ausencia está presente...
no se que tiene de fiesta
la fiesta de navidad.

Si por caminos de estrellas
alguien se fue al más allá.
Si en la mesa hay un vacío
que ocupa la soledad...
no sé que tiene de fiesta
la fiesta de navidad.

¡ Ay si el cartero trajese
de verdad felicidad.!

¡ Ay si no solo en los "Christmas"
dicha hubiese, amor y paz.!

Sumido en honda tristeza,
¡ Ay que mala nochebuena
la que me voy a pasar.!

Dentro de mi, ya no es fiesta
la fiesta de navidad.
No se que tiene de fiesta,
si hay tristeza en navidad.

Navidad de 1974

DEJAD QUE VUELE

Dejad que vuele
a los espacios siderales
donde por Dios no ocultarse
tras imágenes y símbolos,
la fe encuentra respuesta;
donde el aire es aliento
sudor el agua
y cuerpo la tierra
de un Dios próximo y palpable.
El Dios al que acceden los sencillos
desde su pobreza de espíritu,
los tontos desde su masedumbre,
y los hambrientos.
Los que con sed de justicia
saben caminar confiados
siempre a la buena de Dios.

CAMINO DE SANTIAGO

Roto en el paisaje,
es el derruido templo
insepulto esqueleto.
Fémures románicos,
muestran cruentas
las trócleas de sus capiteles,
desarticuladas
de los arcos desplomados.

El cíclope ojo
de su único ventanal,
llora verdín
vacío en su cuenca
huérfana de colores.
En el coso abierto,
con sus deshilachados flecos de piedra
y sus morbideces de musgo,
asisten las paredes
a un pontifical de sol.

En el coro del silencio,
sin dalmáticas de luces
hirientes de oro,
salmodian los tábanos
y reza el viento.
Quema Julio,
en el botafumeiro de la torre,
incienso de nubes.
En la iglesia rota,
peregrinos a Santiago,
transpuestos, absortos,
a solas con El,
ella y yo.

ORACIÓN

Señor:

Cuando mi fe
me dice que soy
a tu imagen y semejanza.
Cuando creo en Ti,
me invade el orgullo
de creerme superior.
Me fuerza mi convicción
al desdén de quienes,
volando más bajo,
sienten incapacidad de remontarse
de sus humanas imperfecciones:
De la materia que les sepulta.
De la carne que los maniata.
De la propiedad que les hace
rastreros y tacaños.

¡ Con que facilidad,
iluminado,
caigo en el angelismo
y me deshumanizo.!

Antipática y fría,
es mi forzada caridad
más precepto,
que reflejo del amor
que por Ti digo sentir.

Alejado de Ti.
En las fuertes crisis.
Cuando mi razón te suprime,
me veo casualidad.
Un ser orgulloso que te inventa,
disconforme con su nada,
y busca la trascendencia,
el más allá,
donde no acabe todo
bajo una losa y un nombre.

¿ Por qué tenerte me endiosa
e ignorarte me humilla.?
Dame Señor
la fe suficiente
para dudar de Ti, en el orgullo,
y la humildad precisa
para no crearte,
también en el orgullo,
a mi imagen y semejanza.

NADALENCA TARONGERA

En el Portal de Belem
a Jesús mentre mamava,
li va dir la Verge Mare:
Com ton Pare es qui ho entén,
en taronges, prompte acaba.

Manta, cabàs i alicates,
li demanà un collidor:
- Portaré, Jesús, sabates,
si me fas exportador.
- Vols deixar de ser pobret
i que et pose jo les botes?
- li contestà el Jesuset.-
De peu bort i estiraet
eres tu quan tant rebrotes.
Si jornal te puc donar
encà no puc fer per tu,
que te poses a exportar.
Per això hi ha que resar
als nou del Mercat Comú.
Ves, que si aiguà no s'estova
enguany la taronja al tros,
es collirà a un preu ben gros
més cara que mai l'arroba...

Renyint-lo la Verge Mare
al Jesús que així parlava,
li digué: Jesús. Acaba,
Deixa lo incert pa ton Pare.!

EL MON DE LA FALLA

FOC I FLAMA

Dèneu de Març, Sant Josep.
Del poble corrent festera
que s'en du com ventolera
els mals humors com un Pep.

Crits, avalots i rialles,
músiques i dolçainers,
regolfà de forasters
i de veïns per les falles.

Traques, masclets, boletons;
salsa que en gust no mai pica
i el cap fofo a tots nos fica
duent-nos a trompellons.

Naden en l'oli brusencs,,
a tot pasto, bons bunyols,
buidant safes i perols,
gorreros i famolencs.

Un humorístic sambori
de falles millor que mai,
s'alça esgarrant l'espai
presidint el rebombori.

Temples de crítica fina
feix de l'art tot reunit,
pa cremar-lo en una nit
el foc que tot ho domina.

Treball d'artistes de talla
per els homes sentenciats,
per dir quatre veritats
els ninots de cartró i palla.

Les falles, son monuments
que per l'impuls d'una idea,
naixen pa morir en tea
socarrant els mals presents.

Son, en fi, el crit que clama;
la veu potentia i rasmà
que nos mostra en la cremà,
sa llengua de foc i flama.

PREGÓ

Com capolls novells que esclaten
fogosos en el roser
a l'impuls del bon oratge...
Quan les oronetes filen
hebres de nit en l'espai.
Quan de blanc el taronger
se vist esperant la cita
dels rossinyols... Quan pareix
que celós de les estrel·les
el sol més prompte amaneix,
i s'encenen els geranios
i rebenten els clavells,
el poble, floreix en falles.
Capolls de foc, els coets,
esclaten en el ambient.

Redobla el tambor de l'eco
ritme de traques... Se sent
com repunta el donçainer
el motiu d'un pasodoble,
cosint de festa els carrers.
Portador d'un gran cartel,
a cavall va d'un burret
enfatic el pregoner
exclamant "Se fa saber..."
La primavera se sent.
Sant Josep està damunt;
i com va florir sa vara,
el poble floreix en falla,
com capolls novells que esclaten
fogosos en el roser
al impuls del bon oratge.

PREGO

Per ordre del Sr. Alcalde i de la Reina Victoria,

SE FA SABER:

Que de la sana alegria,
destapem ja la parà.
Que ja Març, la primavera,
les falles i Sant Josep,
fiels i promptes a la cita,
puntuals ací estan ja.
La festa hasta huí anclà
en una espera precisa,
a tots vos crida i vos diu:
Divertiu-vos! Feu camí!
Que no se diga que ací
som aburrits i seriots.!

Ompliu-vos ben plens de goig!
De goig, sí; mes no de vi.!!!
Preneu algo pa la son,
i eixivon fora del niu.
Ja no es hora de fer nòn,
pues qui en falles s'adorm,
poc i mai alegre viu.
Si ningú a un altre insulta
seguint lo que mai esforç
al borrianenc li resulta,
no li posaran cap multa,
ni li faran besar l'os.

Les eines de collir
i de fer caixes plegueu,
que temps queda de patir
pa les taronges eixir
i seguir pregant a Deu.
Ja esclata, i això es un cert,
el atzar pel mig lo verd...
i en tratge de llauradora,
el sexe que ens enamora,
que mos salva i que mos perd.

El deneu de març, mos du
dels bons oratges l'enquesta
de calorets i de siesta.
Tot li fa pensar a ú,
que es el hora de la festa.

Borrianenc, te toca a tu!
Tararí, tararí...

Tararú.

LA TRACA

Un coet es darrer toc
que esgarrant del cel la seda
un moment parat se queda
sense entre dos nugols lloc.

En la nit hi ha un bes de foc
en la punta d'una canya
se veu la flama que aranya,
el cuc explosiu llarg i groc.

Enrotllat en negres teles
el poble privat de llum
observa com des de lluny
li tanquen l'ull les estreles.

De prompte en foc el cuc
que palit buscava el bes
trona de goig tot encès,
blanc, roig, verd
pim, pam, clèc
fum, foc, cert
bum, xiss... tic.

LA TRACA ES COR

La traca es cor que del pit
espen-tejat per la festa
al carrer sempre s'en ix.
Desbocat cavall de goig.
Primavera que en esclats
en capolls de foc rebenta,
baix d'un jardí de palmeres
d'il·lusoris colorits,
entre flors roges i verdes
i entre dàtils d'esclafits.

Un en pau fer una guerra
sense morts; sense ferits.
En simfònic pentagrama
De boletons, els glatits,
al mateix temps que en la corda,
esclafixen dins lo pit...
En el final de la festa
es la traca la darrera
que a la festa l'hi apaludix.

1988

BALADA DEL FALLER ENAMORAT

Fallereta, fallereta...
Fallereta, jo vull fer
una falla en lo meu cor,
la millor a poder ser.
Fallereta, tu vindries?
Vindries dins del meu pit?
Vindries tots els dies...?
Si vingueres, ja vories!
Mascletaes de glatits,
tots esclafint ú per ú...
Fallereta, sols per tu...
Vories quins estampits.!

Fallereta, fallereta.
Fallereta, foc jo senc,
allà lluny, molt dins de mi.
Foc que torra.
Foc que abrassa.
Foc que per ser foc de falla
me pot i me consumix.
Foc que si vens, fallereta,
voràs com crema eixe foc.
Voràs com crema, xiqueta,
com crema quan tu estàs prop.

Fallereta, fallereta.
Ja florís el taronger.
Ja de blanca borumballa,
està omplint-lo el Sant Fuster...
Fallereta, quin goig senc!
Fallereta, mira, mira...!
Les falles ja estan naixent!
Vols ser reina fallereta?
Vols ser tu la flor tendreta
que cull del poble la gent?
Digues que sí, reina meua!
Digues que sí..., ja vorem.!

50 ANYS

Per Març, fent sentir son pes,
 el cruc hivern que cueja,
 la pell que de fred blaveja,
 rep del vent el càlid bes,
 del foc que al mon dona enveja.
 Foc fester el d'una raça
 que li naix del mig del pit.
 Foc en Burriana establert
 per la Mercè al mig la plaça
 fa cinquanta anys una nit.

Cinquanta anys! Noces d'or
 d'un artístic expressar
 el crític, vital tresor
 planament i sense por,
 d'una forma de pensar
 regida sempre pel cor.
 La falla, com la veig jo,
 es a part de monument,
 un tebeo de cartró.

Satíric divertiment
 i motiu de reflexió.
 Veu de qui no sap parlar
 en finor i erudició,
 però que sí sap captar,
 que es iglesia o melonar
 mala llet o corrupció.
 Es de la costum que trota
 per la cosa casolana,
 qui posa la mala nota
 tant a l'abús de qui mana
 com de qui clava la pota.

Fa saltar del fet la llebra,
 crítica al bort i al gandul,
 i esgarra l'esmerà hebra
 del pantaló de qui quebra
 pa que li se veja el cul.
 Enguany el poble assistís
 al fi d'una llarga etapa
 a firmar el compromís
 de que seguir es precís
 sent el més faller del mapa.

El campanar vist banderes;
 el goig rebenta en esclat
 en la gent de mil maneres
 pregonant fora fronteres,
 on en falles s'arribat.
 Guerra de pau fa la traca
 repuntant l'ambient com mai;
 de festa dolça matraca
 del viure la pena ataca
 desvaneixent el esglai.

Respirant aire festiu,
 mudats els carrers se veuen
 en mig d'un entorn que riu;
 si ser poble sempre deuen,
 ara més i en més motiu.
 Taronges el hort encén
 com farolets de verbena.
 El terme falla se sent
 i sumant-se al gran content
 va de festa la faena..

Cinquanta anys.! Tota una vida!
 tot un quefer sempre avant
 que es planteja sense mida
 del progrés que a tots nos crida
 fer al nostre poble gran.
 Noces d'or d'un esperit
 que vol netejar sa casa
 i fa de la falla un crit
 pa no fer-li a ningú el llit
 i en justícia clavar bassa.

La nostàlgia en remolí
 el meu cervell atropella.
 Qui va fer la falla aquella?
 Paraven pa el Port allí
 abans els autos de "Sella".
 Placeta la del Convent
 de mellat campanaret!
 Xuant quan era xiquet
 xuava a ser falleret
 del Besó el llibret venent.

Casalici del Convent!
 Escola, cuartel presó
 des de que ús tinc de raó,
 además d'Ajuntament
 ha servit..., pa que se jo!
 L'història al pas dels anys,
 d'allí ix o allí s'en entra.
 El fet se filtra pels panys
 i a ple sol la falla els danys,
 del poble, el humor concentra.

Mon faller afecte encén
 tot un record que es perfila
 en ganes de fer present,
 a una provesó de gent
 que pel meu cervell desfila.
 Ma fe, me fa imaginar
 en primer lloc, fent com Dante,
 que en el cel pa celebrar
 les noces d'or "El Lianté"
 una falla ha de plantar.

DISCURS DE MANTENIMENT A LA REINA FALLERA 1989

Eres tan rossa, Maria,
eres tan rossa... no sé!
No, Maria Fenollosa;!
no ixques al sol
que et perdré.
Tu, com mel que la flor aguarda...
Tu, del blat la fina espiga,
rossa com l'oli d'Eslida,
llum en la llum,
no et voré.
Mirant al cel dels teus ulls...
Quanta llum.! M'enlluernaré!
Ai Maria.! No, no em mires!
No em mires, que em perdré.

Reina i senyora:
fins als teus peus confondit
per el ambient que ens envol
de llum i de colorit,
vull respondre, si Déu vol,
a l'estar sempre amanit
quan el poble em reclama,
a mantindre ací la flama
de la festa i prou em dol,
no brillar com brilla el sol
ni volar a més altura
de la que el desig procura

cantar, amb exaltació,
lo que sentint-ho amuntó,
dir no sabré amb galanura,
per lo que us pregue perdó.
Ma veu és la veu senzilla
del poble que es manifesta;
veu de la massa que xilla...
de la que en l'anónim resta.
Veu que és remor en la festa
dels sense veu expressió,
veu que és reclam o pregó
del ritu faller del foc,
per el que avui ací té lloc
la teua coronació.
Pregoner del faller traje
que en llums de color s'encén,
eixe foc que festegem,
que es refracta en vostres ulls
multiplicant firmaments,
foc és d'una tradició
que vinc a mantindre jo
davant teu en esta nit.
Quan en la plaça del pit
tots hem plantat nova falla,
volguera, en versos encesos
fer de les paraules besos...
cremar-me com borumballa

i en un abraç tan cenyit
com el del foc i la flama,
en seda quatribarrada,
creuar, or i sang ton pit,

rubricant, oficialment,
el teu anomenament
com a Reina en esta nit
(...) La festa està servida!

Pas al pòble que avança per camins de pau cap a l'Història!
Lloc a Burriana que volem que siga!
Plaça a María Fenollosa Esteve, Fallera Major 1988-1989
Plaça a la Reina!
Plaça!

SONET

A les falleres Societat Caçadors 1987

Enceses roselles, atzar i gesmil,
es vostra novella i esclatant bellesa,
un aplec d'encants, Cort d'amor i Altesa,
pomell de virtuts y de gràcies mil.

Al pas d'un somriure, tresors de marfil
se mostren com perles en joiers de fresa,
baix d'uns ulls de mirà com falla encesa
enlluernants com a sols en marc d'anyil.

Manoll d'escollida tendror encisera
a pols triar pa lluir vostra presència,
la falla de l'art, la falla vos espera.

En amorós bes, un foc en primavera,
ha de transmetre l'esperit de son essència
a través de vostre ser dona i fallera.

A LILIANA FELIU LLOPIS, FALLERA MAJOR 1990

A tu Reina Subirana
Fallera Major d'enguany,
et cante Reina Liliana
en tu, l'hi cante a Burriana
cap i nord del meu afany.

Flor d'entre les flors collida,
es moren les flors d'enveja
al voret donar la mida
com a reina que escollida
en jardí faller campetja.

Brot del vell tronc reverdit
d'una estirp que pot i ho gasta,
eres esqueix que en lo pit
enraïla en l'esperit
de la burrianenca casta.

L'emoció que festejar
ta bellesa en mi desperta,
em l'inspira l'escoltar
el cant en la voramar
de l'ona en la platja oberta.

La proclama el voltejar
del vol que la festa ensalça,
el bronze del campanar
quan fa per el glos trotar
el goig que nostre ànim alça.

L'airet ho fa al sospirar
quan acaricia el paisatge;
quan remoreja al besar
la blancor de l'azahar
i el fruit fet llavis d'aiguatge.

Cara al portell, tomba i gira,
l'aigua que en el cel conviu,
ans el cabussó que es tira,
feta espill on l'hort es mira,
l'aigua ho canta, ho canta i diu.

Ratjant sense por ni esglai,
ho piulen entre esclafits
els ocellets de l'espai
donant en març, més que mai,
tot un concert de xiulits.

Corona a les tres corones
de nostre escut afegida,
en reialesa en ell entones;
frescor al blasó l'hi dones,
posant en el símbol vida.

Oh bellesa casolana
de les falles Majestat!
Xiqueta Reina Liliana:
Que encertà ha estat Burriana
quan pa Reina t'ha triat!

NOCES D'OR FALLA DELS CAÇADORS. 1992

De l'Or que la matinà
- al alba el sol -
per el tot arreu escampa...

Or que al morir la vesprà
en apoteòsic ocàs
es foc en el Espadà
que en l'horitzó s'ageganta...

Or quallat de la taronja
que per l'aigüatge banyà
en diamants es desfà
per mil colorins coberta...

Or que en la mel s'atarrossa...
que revoltós en espurnes
per mig de les flames salta;
que des de la terra al cel
puja fugaç i es desfà
esclatant en la carcassa...

Que en la mar traça camins
d'estrelles parpalletjans
arrissant en llum el aigua...
Que per la sèquia navega
i en els solls es multiplica...

Or que es fa acer quan llampetja.
Que en els dits es aliança
i garlanda quan collar...

Or que es flama en la pinteta
de nostres dones falleres...
Que brodat en la boirina
del tul de la manteleta,
del vaporós davantal,
es raig afiligranat.

Or del traje de fallera!
Motius florals d'or teixits...
Or d'un altra primavera!

Or que emmarca pergamins
per l'or del temps engroguits,
que textos d'honor inscriuen
a nostra gent ennoblint...

Or de premis compartits.
Or i seda: Banderins!
Or de "milanta" quilats,
or de noces. Or d'amics.
Or dels caçadors que foren.
de les reines que regnaren
Reines Mares de les altres
que regnant estan ací.

Or del cava que en el brindis
arrissat bull en la copa
l'esdeveniment feliç...

Or dels fallers que celebren
cinquanta anys en or fundits...

Sols una cosa es de plom
en tot el or d'esta nit:
Estos versos, ja no son...
no son de Ximo Aymerich.!

PLEITESIA

Reina fallera que enguany
el trono del barri ocupes.
Als teus peus, no te preocupes
rendir els afans de l'any,
del teu cor obrint el pany
vull en esta pleitesia.
Que pobra es la poesia
a l'enfrentar-se davant
a una bellesa tan gran
la meua curta valia!.

Jo vullguera en esta nit
que pa tots es tant goixosa
de manera capritxosa
dir-te lo que mai s'ha dit.

Com faller i borrianenc,
si puguera lo que senc
en paraules traduir-te,
no arribaria a dir-te
lo que a dir-te be no entenc.

Me plau de prop admirar-te
per vore els colors que muda
la brillant ameneixcuda
en els teus ulls al mirar-te;
enamorat adorar-te
i confirmar com al sol
es una sombra que vol
posat en tu a competir,
algo que en ves de lluir
anava vestit de dol.

EN LES FALLES DE "PEPET"

Com creixen en el Jardí
les virgueries florals,
se veuen créixer ací
pa fotre prou al veí
cada vegà més senyals.

Quan el pardalet comença
a voler ja fer piu-piu,
es el moment – el xic pensa –
de que la xica el convença
a usar preservatiu.

Fer-ho en un llit de verdura
seguint l'impuls instintiu,
hi ha que vore que "frescura":
Practicant l'amor furtiu,
com es gaudeix la natura.!

Practicant l'ecologia,
fem dels jardins Water-Parcs,
traguent al gos... que mania.!
Embrutem l'urbana via
i esvariant, anem a bacs.

Coktails Molotof "Xim Pum",
la gent està més que farta:
De petardos i "Bum Bums",
la "Goma 2" es costum
que ens serveixen a la carta.

FALLA PLAÇA DE LA MERCÈ 1991. Valencia

La lluita, en essència, es,
un xocant confrontament
atacant o defenent
en a vore qui pot més.
Per molt siga o per no res,
encastellar-se en el jo
en cabuda oposició,
pa, sense afluixar, mantindre,
lo que violents a l'obtindre
nos fa perdre la raó.

Ja pots, Quixot, esforçar-te:
Bufen forts els fiscals vents,
son gegants i ha de costar-te
del fisco mai ben lliurar-te,
lluïtant contra els pagaments.

Borsa, hisenda i patrimoni,
tot se ho emporta el dimoni.

Pa traure, que es lo que cou,
hi ha qui es dona molta manya:
Estirant la pell de bou
tots a una..., ja n'hi ha prou,
que pa esgarrar no està Espanya.

En la porta del Congrés,
hem posat al gat i al gos,
com a símbol de lo que és
un renyir no fent-se rés,
ni quan se lleven el boç.

Camí l'altre mon, ja en ruta
este agüelo que ací veus,
la passa, el pobre, molt puta,
al vore entrar en disputa
abans d'hora als seus hereus.

No es estrany que ú dels dos,
siga el que tot sempre ho pague:
En el nupcial contenciós,
perd el que es menos nerviós,
que sempre diu, Mare em cague,!

EL DIVORCI

Volen capellans i frares
i la gent que es diu beata
en camisa d'onze vares
en el divors clavar pata.
Tant si guanya com si empata
en ells el sentit comú
l'ha de vore a més de ú
pa evitar el descasar-se
per la Iglesia no casar-se
ni en Rey, ni en Roc, ni en dengú.

ESTROFES SOLTES

En la nit de la plantà,
Pepe, un xicot molt fallero,
li digué a un vell molt fulero,
- nem i mos ajudarà.-
A plantar-la s'en anem
i contestà en un extrem,
no me queden forces ja.

Les xiquetes de Borriana
quan pissen fan un clotet
i després quan son casaes
lo que volen, bon xiulet.

L'autoritat competent,
fer-ho pa tots bé procura:
Dintre la nova corrent,
per el "destape" s'entén,
camí es va de l'apertura.

Reclama la professió,
més antiga de la terra,
que en cuca competició,
honraes els fan la guerra.

En la "bossa" el gran baixó,
ni es troba remei ni es fica.
Es veu que no es solució
el augment de l'inversió;
l'inversió de ser "marica".

Quan amarg i que pudent,
quan corrupte tot s'ha fet,
baix el govern d'un xiquet
que li diuen Fel i pet.

Si vols xiqueta templà,
aplegar a ser fallera,
has de aprendre la manera,
de desfilar fent la mà.

Fixen-se be que ocupat
està l'home d'avui en dia
que sense haver acabat
altres faenes se tria.

Altres faenes se tria
en moment tant excusat
en el que crec no deuria
tindre el "curricul" mostrat.

Aroma, aulor i pudor
son tres conceptes del nas;
ú fa respirar millor
els altres, els notaràs.

LLIBRET DE LA FALLA CLUB 53, ANY 1980

Brançal

Ni soc jove, ni soc vell,
sempreestic de part de qui
no pensa tan sols amb ell.
Per la veritat la pell
Val la pena xuar-se ací.

No se senca dengú ofès,
pensant que hi ha mala llet
en lo escrit. Jo no dic res:
La vida el autor és
i al dictat faig el llibret.

El viurer? Que sí, que sí;
no retire ni una coma.
Em resta el recurs a mi,
de que si és dur el juí,
m'absol el escriure en broma.

A tu, poble, que senzill,
per ser sofrit, mai te queixes.
Tu que corres el perill;
tu que et mires en l'espill
i quasi no te coneixes!

A tu, que et fan fer instàncies
pa donar-te lo que es teu.
Que no saps que son ganancies
i en totes les circumstancies
et foten per tot arreu.

Mira la falla i medita,
i voràs com, acertat,
veus com jo que açò no pita,
Mane Roc o mane Rita,
Visques o no en llibertat.

Res s'adreça; tot va tort.
Que no caiga dins d'un pou;
denunciar-ho és un conhort.
Un camí davant del bou,
que Deu repartixca sort!

Finestral

A remolc de les instàncies
de la pluri-societat,
són freqüents les discrepàncies
i filosofies ràncies,
l'ètica i l'autoritat.

Ser la dona, home demana.
El pare ja no es dengú.
Penja el retor la sotana,
el govern es "llama andana"
i els fills nos parlen de tu.

És el xillar, expressar-se,
obeir fer el cabró;
fer-se gipi, alliberar-se,
anar vestit, despullar-se,
dir ja està bé, reacció.

Avui, tot importa un pito:
De nous mitos seguidors,
de tot es diu que és un mito.
Fer la mà s'ha fet un rito,
a falta d'altres valors.

Pa qui l'amor és un acte,
més que de voler, de llit,
quant ja tot anat a pacte,
no cal fer dengun contracte,
ni casar-se té sentit.

Com ser mascle no s'estila,
ja que es diu, que més té,
s'operen de la pelila,
es canvien el nom de pila,
i... a cantar "l'últim cul-ple"!

Gramatical expressió;
paraula del diccionari,
és dir, merda a ca passó;
ja que dir "caca" o "popó"
és del tot reaccionari.

Autonomies

Capat el País està
de cara a l'autonomia:
Algun dia la tindrà...
o ja està bé com està?
Si la té, per quina via?

Duros a quatre pessetes,
l'autonomia no ven.
Miren quant pugen els flectes,
i si és molt..., a fer punyetes!
A cegues, no s'embarquem!

La discòrdia a la voreta
està d'omplir l'atifell:
Recollons, que familieta!
Cadascú tirant pa ell,
vorem açò per on peta.

Sofrint tots la corca interna
d'una corrent catalana,
front a un altra de "Paterna",
ni se parla com s'alterna,
ni es dialoga com Déu mana.

Tindrà la cosa remei
per a esvaïr el embós
per el camí de la llei
o tindrà que vindre el Rei
per a posar-nos un boç?

Ja n'hi ha prou de mandanga!
 En Consells sense dinés,
 captant poc a poc la ganga,
 o tocant la muxaranga...
 Cavallers, no farem res!

Els heràldics colorins
 "màrfegues" o "paternines",
 de germans fan mals veïns,
 d'entesa no són camins,
 ni de treball són aïnes.

Les banderes, en el cor!;
 blanques, del blanc del atzar;
 verds, del verd que mai mor...:
 blava és l'aigua de la mar;
 el roig i el groc de la flor.

Regne, País o Regió,
 no importa el anomenar-nos.
 Ha de ser la nostra unió,
 fusta, tronc o cabiró,
 pa surar i n'ofegar-nos.

Castelló lluita i porfia
 pa tindre els mateixos drets
 que València i no se fia:
 En assumpts d'economia,
 ni parents, ni germanets.
 Junt al P.C.! Quin desastre!
 El P.S.O.E., de fer, farà;
 pot ser més d'una espantà.
 La U.C.D.? Menut empastre!
 El Consell? Quin micapà!

De veritat volem ser
 i que tinga tot sentit ?
 Està clar que s'ha de fer:
 Buscar, entre tant partit,
 a uns pocs homes sancers.

Deixem en pau en l'Historia
 a Botiflers i Maulets.
 Xafem terra, que no és glòria
 el seguir rodant la nòria
 com a burros drets i fets.

Autonomia Alacant!
 A qui li pica, se grata.
 Per a tanta mala pata,
 s'ha de fer una sabata,
 ni xicoteta ni gran.

Ample el solc clavant la rella,
 València en l'autonomia
 serà nostra economia,
 com una dolça mamella
 per una o per l'altra via.
 Bo és el cent cinquanta-un,
 bo és el cent quaranta-tres:
 Si el País lo just s'endú,
 Espanya traurà molt més
 de cara al Mercat Comú.

Calvari

Primera estació: L'economia, és condemnà a mort.

Oh, Déu tu, Déu de la sort!
De la solar energia,
de la llum, la nit i el dia:
Salva nostra economia
que la O.P.E.P. condemna a
mort.

Segona estació: Per el carrer l'amargura.

De saber declarar renda,
que declare qui més té,
mostra-nos, Senyor, la senda.
Del Ministeri d'Hisenda:
"Libéranos, Dominé!"

Tercera estació: El llaurador, cau per quinto.

Si tres vegades vas caure,
sabràs comprendre, Déu meu,
a qui un duro pensant traure,
no li queda res per raure
si el comerç el fruit li deu.

I per a postres

La taronja que no ix.
El Mercat Comú que apreta.
El cel fent massa pis, pis,
i el Moro que té permís
del Govern pa fer barqueta.

L'Arenal empantanat,
l'Ajuntament discutint.
El comerç tot aparat,
qui ha venut no ha cobrat
i el clavill el fruit collint.

Santa Engràcia, Santa Engràcia,
patrona del desgraciat.
Ja estem en la democràcia
i encara ací la eficàcia
no es veu per dengun costat.

LLIBRET DE LA FALLA CLUB ORTEGA, ANY 1984

President

Bròfec i discutidor
mestre en tombar la pila,
que poc s'ho pensa i cabila
el ardent ex-regidor,
per a moure una maror!

A la vora d'un Ricard,
polèmic el món arrega,
posant-se sempre de part
d'allò que aplegue més tard,
a convèncer. És la regla!

Depositari

Cap tortet i fent l'ullet
guardant trunfos pal retruque,
escorant cap a l'endret,
navegar, s'ho troba fet
entre dos aigües "EL BUQUE".

Pòrtic

Dels defectes d'este Poble,
este vull, l'atre no'l vull,
fa nostra falla un recull
que dubte si tot cabrà,
en el faller artífell
d'un merder orinal "pla".

A l'hora de presentar
un envenenat pastís
de crítica confitura,
entre regalls de nostàlgia
i rius d'amorosa bava,
mira per aon nos ix
surant, surant del pis, pis,
l'històric "Gamero Cívic"
model de bous per la vila
mestre en tombar la pila
del simbòlic kiosquet.
Ací sobra, que jo sapia,
del conviure borrianer,
tot lo que en El Pla no capia
i se tinga que desfer.

En la falla destacat,
en un nivell més baixet,
s'ha cregut també acertat,
ell -que del Pla és la picota-,
el posar del Pla "el pouet".

Denunciant l'incívic fet
que done la mala nota,
si algú en fer mal s'encabota
per ser de mala cantera,
que sapia lo que l'hi espera
si torna a clavar la pota.

Brançal

La primavera en esclat
que per tot arreu rebenta,
per el finestral ha entrat
i a nostre Club l'hi ha donat,
jove i vital, forta espenta.

El que avorrit se moria
entre badalls i quetut,
va notar des de un bon dia,
una renovà energia
d'aires nous de joventut.

Disposts a repartir nyenya
al bombo tots en un puny,
s'ha plantat, zarpa a la grenya,
una falla en que s'ensenya
lo bé que el Club encà gruny.

Els agüelangos carrosses
del Club vivim satisfets,
sense abismes ni rosses
generacionals, ni coses,
tots junts, rocins i potrets.

Nostre humor, al Pla s'en ix.
Ja la falla està servida.
Sant Josep, nos beneix.
De goig el Club esclafix,
la Primavera ens convida.

Coses del Pla

Mig i cor d'un cèntric rotgla
on tot naix, creix o es desfà,
de la salut del meu poble
és el termómetro "El Pla".

Quan la sort diu allà va!
I en ell la fortuna aboca,
creix la compra i la llogà:
Borrianenc, para la mà!
El Pla és un "siempre toca".

Com s'ajoquen els vileros
allà per poqueta nit
desinquets i folloneros
en el magnolio rendits,
s'ajoquen al Pla els banqueros.

Hi ha que vore l'interès
que posen en el que vol
emprar-los uns pocs dinés;
si ne tens, torna a per més!
Que si no, pa que ne vols?

No és exagerà la frase
la dianda o l'esbombà,
hi ha que el fet és pa pensar-se:
Molts més bancs hi ha en el Pla,
molts més que culs pa sentar-se.

Parany de la edat tercera
per al lligue imaginat
d'alguna il·lusió darrera,
té el Club, pa eixa cacera,
un finestral enfilat.

Entre ronquits i becaes
baveres i boques tortes,
cauen allí assessinaes
baix el plom de les vespraes,
van caiguent les hores mortes.

Congrés, càtedra o tribuna,
des de El Pla, se pontifica
del Comú i de la comuna,
que es com parlar de la lluna:
Qui menos sap, més s'explica.

Casolans economistes,
abunden sempre en raons,
per a mostrar-se altruistes
als llauros fent prestamistes
de les seues no inversions.

Fer negoci, és una creu.
No se guanya, ni pa pipes.
Diu el comerciant que deu
i que vol a lo que es veu,
donar la culpa als "Felipes".

Quan ixen les coses tortes,
si quebra alguna "FRUTASA",
se diu que ha tancat les portes:
De qui no cobrar li passa,
se senten coses més fortes.

La borxaca se resén,
de qui en auto anar li toca:
A conductor sempre ausent,
la gent de l'Ajuntament,
en El Pla, caça a la xoca.

Són les grans iniciatives
dels que porten els ramals,
multes proliferatives
i senyals prohibitives,
pa munyir més els caudals.

Del govern ve la maror:
De ser munyit no s'escapa,
ni el comerç ni el collidor
ni el pobre arremullaor
del poble més car del mapa.

Invocació

Oh Sant Jordi poderós
que eres, per una elecció,
gràcies als vots, nou patró,
d'este poble desastrós.

Ja la Ciutat de Borriana
vinclà a vostre patronatge,
que canvie vos recomana
un mestre en la catalana
variant de nostre llenguatge.

En els canvis, canviar,
està clar que s'ha de fer:
Es fa precis agranar,
lo que es tinga que "barrer".

Que qui siga "palomero"
que se torne colomer
i portar a tots de "calle",
canviant els noms dels carrers.

Fora baix! –diu l'escriptor;
i d'ITURBI i de LA TANDA,
vol fer un arròs a banda
com si fora un roncaor.

Oh Sant Jordi, Sant "dichós"!
Tu que eres social i "liste",
consulta-liu a Batiste
que és el teu número dos.

La despenalització,
que tota una ENCARNACIÓ
aborte en una SARDINA,
no crec que autorice, no.

Obeint a raons quines
se propugna ací en Borriana
entronitzar les GALLINES
enviant a pondre a VICIANA?

Posat a canviar les rutes
com t'aconsellen de amo,
ai Sant Jordi! No t'embrutes!
No poses CARRER LES PUTES,
al que encara és de l'ACCIAMO.

Un canvi fer arbitrari
borrant l'ahir, pot demà
resultar canvi precari.
Lletania d'un rosari,
cuento de mai acabar.

SIEMPRE SOL

Yo soñé reina fallera
una vez que eras el sol;
yo era un pobre arrebol,
tu trono una nube era;
tu manto la primavera.

A tu sien iba ceñida
una corona de estrellas;
y a tus pies allí esparcida
de amor tu corte rendida.

Al fondo el añil del cielo;
a un lado el azul del mar;
al otro un alud de azahar
por doquier se derramaba...
yo, en un rincón, te miraba.

En tu halda de huertana,
una ciudad reposaba;
y en tu regazo apoyaba
su cuerpo, la mole ufana
de la torre de Burriana.

Ávido de contemplar
de más cerca tu esplendor,
tanto pudo tu fulgor,
que hube pronto de cegar
despertando tras soñar.

¡ Que contraste reina mía!
Despertar... ¡ No ver aquello!
¡ Si era todo tan bello!
¡ Que situación más fría
ver hacerse noche el día.!

Mas, ¿ Me apuro por tal cosa?
¿ No son tus ojos luceros?
¿ No está en ellos prisioneros
el cielo, el mar y la rosa
y en verdad eres hermosa.?

¿ No son tus labios de grana
tesoro de tu persona?
¿ Y no ciñes por corona
como reina y cual huertana
la peineta valenciana.?

¿ Para que quieres, fallera,
estrellas si en tu mantilla,
el oro bordado brilla,
y estás guapa y hechicera
más que el sol en primavera.?

Mas... quieres ¡ aurora ser!
¡ Te agrada el imaginar!
Soy poeta y a soñar
te acompaño con placer;
¿ Quieres, reina, ser mujer.?

Tenme junto a tu resol
y no pienses que esto es sueño;
ya verás, que si me empeño,
soñando seré arrebol;
tu, mi reina, ¡ Siempre sol.!

Este llibre es va acabar d'impimir
el dia 23 de setembre de 2006
vespra de la festivitats de
la Mare de Déu de la Mercé.

